

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára: 10 krajczár.
Előfizetel csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előzetes pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadó-hivatalhoz intézendők.
A lap szellemi részére s a Nyilt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések
Árztábi szerint számítanak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan csökkentenek.
Bélyeg minden egyes beiktatásnál külön 30 kr.
Nyilttér petis ára: 30 kr.

B.-Gyarmat, 1895. december 7.

A vármegye szabadelvű pártjának felhívása az általános tisztújítás alkalmából megjelent.

Nekünk a felhívás nagy örömünkre s meglepésünkre szolgál s meg vagyunk győződve, hogy annak nyugodt, józan hangja osztatlan tetszésre fog találni s megfelelő hatással bírand.

A tiszta szabadelvűségnek proclamációja az, mely nyíltan és őszintén megmondja mit vár s mit akar a vármegye életében. A jövőt a szabadelvű eszmékkel saturált fejlődésben és haladásban látja és találja. Ez elvi alapon sorakozik jelöltje mellé s hívja fel a vármegye szabadelvű tagjait a sorakozásra. E kijelentés nemcsak egészséges szervezetre vall, mely a mozgalomnak megadja a szükséges erőt, hanem módot nyújt arra is, hogy a csatlakozás — minden politikai párt-érdek nélkül — eszközölhető legyen. A kibén a szabadelvűség szeretete él, a ki annak elveiért s eszméiért hevül, annak a felhíváshoz nem csatlakoznia lehetetlen.

Az ilyen tenorban tartott körözüvénynek meg van már belső értékénél fogva a maga súlya, — de annak súlyát teljessé emeli az a névsor, mely a felhívás alatt olvasható. Kétszázon felül meg azoknak száma, a kik azt e hó 2-án aláírták; a szabadelvűségnek régi, kipróbált s ifjabb tagjaiban is hű harcosai ők s számuk bizonyára még nem teljes. Mi magunk is megtudnánk nevezni többeket, a kiknek nevét nem olvastuk ott, — de a kirkól meg vagyunk győződve, hogy hasonló lelkesedéssel és odaadással fognak csatlakozni a többiekhez, hogy velők együtt munkálkodva programjukat diadalra vezessék. A felhívás a következő:

Tisztelt törvényhatósági bizottsági tag úr!

Rövid idő választ el ama nagyjelentőségű naptól, melyen vármegyénkben az általános tisztújítás meg fog ejtetni. A következményeiben oly jelentőségteljes eseménynek egészséges és a vármegye tovább fejlődését biztosító lelőlyása érdekében szükséges, hogy e közgyűlésen az alispáni tisztségre, melylyel a vármegye élete szerves kapcsolatban áll, oly férfit választassék meg, a kinek kezére vármegyénk vezetését minden körülmények között nyugodtan bízhatjuk s a ki teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy e vezetés alatt nemcsak a közigazgatás érdekei kielégítést nyernek, hanem a vármegye a kipróbált szabadelvűség ösvényéről sem fog leterletetni.

Ily férfinak tudjuk: **Török Zoltánt!**

Múltja, jelene, a közpályán és a közigazgatás terén kifejtett eddigi tevékenysége, a közügyek és a tiszta szabadelvűség önzetlen szolgálatában telt el és mi, a kik véleményünk sértetlen megőrzésével a vármegye érdekeivel és a szabadelvűséggel kapcsolatos s abból kifolyó magasztos eszmék és elvek érvényesülése céljából ir-

tunk fel zászlónkra az ő nevét, a vármegye irányában tartozó kötelességeink teljes tudatában intézzük felhívásunkat mindazokhoz, a kik tisztán a közérdek és az elvek szolgálatában — minden politikai pártérdek nélkül — kívánják szavazatukat érvényesíteni, hogy az alispáni szék betöltésénél teljes szívvel és odaadással csoportosuljanak az általunk kitűzött zászló és jelöltünk mellé.

Meggyőződésünk, hogy benne, az alispáni székben oly férfit fogunk birni, a ki ahhoz, hogy a vármegye élete mindenkor a fejlődés és a haladás követelményeinek megfelelően vezettessék, a jogrendnek s a törvények intézkedéseinek mindenkor érvény szerzettessék, tántorítlanul ragaszkodni fog és hű marad.

Felkérjük mindazokat, a kik felhívásunk következtében hozzánk csatlakozni óhajtanak, hogy ide vonatkozó nyilatkozatukat pártunk elnökével, gróf Degenfeld Lajossal (Szirák) mielőbb közölni és a f. évi december hó 20-án megtartandó közgyűlésen **feltétlenül** megjelenni sziveskedjenek.

Balassa-Gyarmaton, 1895. évi december hó 2-án.

Alk Ferencz
Altörjy László
Baintner Arnold
Balás Antal
Br. Baratta Alajos
id. Bartholomäidesz Gyula
ifj. Bartholomäidesz Gyula
Barok József
Baross Árpád
Básthy Béla
Bende Gyula
Beniczky Árpád
Better Márk
Bajer Károly
Dr. Bogdán Tivadar
Dr. Bogdán Mihály
Bokor György
Borbás György
Borbás Lajos
Borbás Ferencz
Borbély Lajos
Bölönyi Ödön
Braun József
Brüll Henrik Géza
Buchwalder Jónás
Csengey Gyula
Cservénák Gyula
Csiky Sándor
Csillag Fülöp
Dr. Daruváry Alajos
Gróf Degenfeld Lajos
Dessewffy Elek
Dessewffy Dezső
Dessewffy Ödön
Deutsch Károly (hatvani)
Deutsch Henrik
Deutsch Bertalan
Deutsch Adolf
Draskóczy Ede
Draskóczy Zsigmond
Droppa Mihály

Fabián István
Fabriczy Pál
Fajnor Sándor
Fekete Lajos
Felsenburg Tivadar
Fischer József
Foglár Géza
Gr. Forgách Antal
Dr. gróf Forgách János
Föray Miklós
Gellén Dezső
Gonda Károly
Gyarmathy József
Háger Lajos
Hajos László
Halász Ferencz
Hanzély Márton
Hasenfeld Benjámin
Heks József
Heinrich János
Herczföld Frigyes
Hinduljak Lajos
Hoffmann Jakab
Hoffmann Ignác
Hoffmann József
Horváth László
Horváth Danó
Horváth Edmund
Horváth Miklós
Horváth Zoltán
Huszorvsky Ferencz
Illés Ödön
Ivánka Ödön
Jancsó József
Jónás Antal
Kállay János
Kandó Aladár
Keszler Lipót
Kelemen József
Kis Jakab
Kohn Vilmos

Kohn Adolf
Kohn József
Kolener Adolf
Kondor József
Korodiny Gyula
Kossaczky Öskár
dr. Kossaczky Arnold
Kossaczky Emil
Kovács Ferencz (rétsági)
Kovács Ferencz (losonczi)
Kovács Antal
Kovács József
Kovács Ferencz (szakali)
Körfi Rezső
Körmeny György
Kubinyi Márton
Kuhinka Géza
Kujnis Gyula
Kun Barna
Laszkáry Gyula
Laszly István
Lázár Zoltán
Lázár Mór
Lövi Adolf
Márkus István
Mehringer Lipót
Molnár János
Kubinyi Gyula
Müller Károly
Nagy Imre
Negro Adolf
Orosz Jenő
Okolicsányi Manó
Oláh Alajos
Pajor István
Papp Sándor
Papp Gyula
Passuth Mihály
Perényi István
id. Pethő Géza
ifj. Pethő Géza

Pick Ignác
Plachy Gyula
Plachy József
Plachy Gusztáv
Plachy István
Plachy Zsigmond
Plichta Lajos
Plichta Soma
Pongrácz György
Posztóczy Iván
Dr. Pulszky Ágoston
Raak Rezső
Rachler Ferencz
Radecky Pál
Rakóczy István
Raphanidesz Bogyszló
Reinhardt István
Reményi Károly
Dr. Rosenbach Emil
Rosenfeld Sándor
Rosenfeld József
Sacher Vilmos
Sacher Gusztáv
Santha Zsigmond
Sárosy János
Schwimmer Henrik
Schneller László
Schneider György
Schrekker Izidor
Schossberger Rezső
Schossberger Henrik
Schwarcz Dávid
Singer Armin
Smidt Gyula
Sréter Alfréd
Streisinger Ignác
Sternlicht Vilmos
Sternlicht Henrik
Sternlicht Lipót
Susiczki Vilmos
Szabó Károly

Id. Szakall Bernabás
Szakall Antal
Id. Szakall Ferencz
Ifj. Szakall Ferencz
Szakall Andor (Fülek)
Szánthó János
Szentiványi Konrad
Szerényi János
Szerényi Jenő
Dr. Szigárdó Pál
Szilágyi Mór
Simonidesz János
Szontagh Pál
Tamaskovics Gyula
Tausz Jakab (rónyai)
Tersztánszky István
Tihanyi Ferencz
Tolnay Gedeon
Tóth Jenő
Tóth Géza
Ungár Rudolf
Ursprunger Pál
Valentiny Samu
Vannay Ignác
Vellibil Károly
Veres Ernő
Veres János
Veres Lajos
Gr. Wilczek Ede
Vitalis József
Vladár Miksa
Völgyi Antal
Wagner Sándor
Weisenbacher András
Wohl Adolf
Wohl Hermann
Zelenka Gyula
Zimányi Jenő

Nógrád a parlamentben. Perczel Dezső belügyminister decz. hó 4-én válaszolt gróf Apponyi Albert interpellációjára. A nógrádi elégedetlen kisebbség és a néppárttal elegyített ellenzék gr. Apponyit használta fel arra, hogy Nógrádmegyét ország-világ előtt meghurcolja s a botrányok azin helyévé deklarálja. Perczel belügyministernek a legbiztosabb és legalapossabb információkból merített válasza azonban megnyugtathatja az országot arról, hogy Nógrádban semmi féle botrányok nincsenek s hogy csupán a jogos akció terére lépett szabadelvű-pártnak akart szólani a terrorizálásnak ez az újabb neme is.

Örök emlékül mi is ide igatjuk a parlamenti tárgyalásnak ezt a részét, szólnán az következőképen:

Perczel Dezső belügyminister: T képviselő-ház! (Halljuk! Halljuk!) Apponyi Albert gróf barátom és képviselőtársam a házunk f. évi november 13-án tartott ülésében a nógrádmegyei tisztújítási előmozgalmak tárgyában egy interpellációt intézett hozzám. (Zaj. Halljuk! Halljuk!) Ez interpellációra kívánom a választ megadni s miután t. képviselőtársam az interpellációban formulázott kérdésekben nem annyira merítette ki a tárgyat, mint inkább indokló beszédében, melylyel interpellációját bevezette, leszek bátor e beszéd fonálán megindulva, az abban felhozott egyes kérdésekre, úgy, a mint azok egymásután következnek, válaszomat, illetőleg észrevételemet a t. háznak tudomására hozni. (Halljuk! Halljuk!)

Mindenekelőtt fő kiindulási pontja a t. interpelláló képviselőtársam urnak az, hogy a nógrádmegyei jelenlegi alispán ellen tisztán pártpolitikai szempontból indult meg egy nagyszabású akció. T. ház, erre vonatkozólag az általam bevezetett értesülések nem azt bizonyítják, hanem azt, hogy nem pártpolitikai szempontok aymotívumok és rugók, a melyek az alispáni mozgalom agitációját előidézték.

De hogy ez nem így van, ezt az én t. interpelláló képviselőtársam beszédének egy későbbi részében maga is beismerte, a midőn kijelentette, hogy a két táborban meglehetősen megoszlik a különböző politikai pártokhoz tartozók száma, úgy, hogy valamint azok táborában, a kik a mostani alispán mellett vannak, találhatók olyan egyének, a kik különben politikailag a szabadelvű párt kötelékébe tartoznak, úgy viszont az alispán elleni táborban az új jelölt mellett vannak olyanok, a kik a szabadelvű pártból sohasem tartoztak, hanem akik egyik vagy másik ellenzéki árnnyalat kötelékébe tartoznak. Ezekon kívül értesüléseim azt is bizonyítják, hogy nem pártpolitikai szem-

pontok, hanem egyéb megyei, részint helyi, részint általános természetű kérdések azok, a melyek az alispán ellenében egy újabb jelölt felállítását egyenesen kívánatosá tették. Jelenen felhozott, hogy a fegyelmi ügyek elintézése rendkívül lassu, hogy vannak a megyében fegyelmi ügyek, a melyek 1891—92. óta vannak folyamatban és a melyeknek haladása nem hogy a befejezéshez közel állana, hanem ellenkezőleg 3—4 év alatt alig mozdult valami csekély lépéssel. Továbbá panaszok hangoztak el magában a házban és azt hiszem, t. ház, maga az interpelláló t. képviselő ur emlékezni fog rá, hogy nem a szabadelvű párt, vagy a többséghez tartozó képviselő, hanem Holló Lajos képviselő ur hozta fel azt a panaszt, a mely Nógrádvármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak egybeállításánál elkövetett, még pedig évek óta elkövetett szabálytalanságokra vonatkozott. Tudakozódtam utána s úgy vagyok értesülve, hogy Holló Lajos képviselő úr sem a szabadelvű párt-köréből nyerte információját, hanem valami Szodovszky nógrádi birtokostól, a ki magára nézve sérelmesnek tartotta az eljárást.

Holló Lajos: Soha sem ismertem, sohasem láttam!

Perczel Dezső belügyminister: Ugy vagyok értesülve, hogy Szodovszky képviselő volt és most is töle indult ki a vád a virilis bizottság inkorrekt összeállításá miatt. Arra lesz szives válaszolni Holló Lajos t. képviselő ur, hogy a szabadelvű pártból kapta-e az információt?

Holló Lajos: Nem!

Perczel Dezső belügyminister: ... hogy e párt tagjai közül indult ki ezen panasz?

Holló Lajos: Nem!

Perczel Dezső belügyminister: Csak ezt akartam hallani. Tehát nem pártpolitikai szempontból indult meg ezen panasz sem.

Továbbá ott vannak az uti ügyek, melyek nagyon természetesen a legtöbb megyében a legvitalisabb kérdések közé tartoznak, a melyek egyik vagy másik vidéknek lakóit igen könnyen indíthatják azon szuppozíciókra, hogy a megyei uti kérdések elintézésénél az ő jogos vagy méltányos igényeik nem úgy vételnek tekintetbe, a mint különben lehetne. Ez is oly kérdés.

Végre belevegyültek személyes természetű kérdések. Hogy ezek közül csak egyet hozzak fel s ez hivatalosan esett tudomásomra — a jelenlegi alispán ép azzal a férfiaval szemben, a ki vele szemben most a másik részről alispán jelöltül felállítottatott, oly kérdésben, hol arra a törvény szerint joga nem volt, rendbirságot alkalmazott. Mert e rendbirságot az 1886. XXI. t.-cz. 106. §-a megengedi ugyan az

alispánnak a közigazgatási közegekkel szemben, de hozzátesszi, „kisebbségi hanyagság, vagy kisebb bezzámítás alá eső engedetlenség esetében”. Ez pedig nem ezért történt, hanem azon okból alkalmaztatott a jelölt ellenében, illetőleg a losonczy polgármester ellen, mivel ő egy vasuti ügynek mielebbi elintézését az alispánnal megsürgette és sürgetésében oly kifejezést használt, mely az alispán nézete szerint sértő lett volna, de a mely sehol hivatalos irmodorban sértőnek nem vétethetik. (Mozgás balfelől.)

Áttérve már most t. ház az interpelláló képviselő beszédében foglalt néhány kisebb vádpont, — mert ő beszédében megkülönböztetést állít fel az első pontot illetőleg, olyanokra nézve, a melyekre ő maga is beismeri, hogy törvénysértést nem involálnak magukba, tehát kisebb jelentőségűek — ezek között az első az, hogy átengedett a megyei székház ülésterme egy ad hoc összehívott pártgyűlés megtartására. Erről úgy vagyok értesülve, hogy tény, hogy a szabadelvű-párt alakuló értekezletére az azt egybehívó egyének kezdeményezése folytán a vármegye főjegyzője, miután az alispán szabadságon volt, átengedte Nógrádvármegye székházépületének termét.

Arra nézve a főjegyző teljesen jogában volt, hogy az alispán távollétében mint h. alispán, a fölött diszponáljon; de úgy tudom, hogy e tekintetben a háztulajdonos, Nógrádvármegye ezt az intézkedést helyeslőleg tudomásul vette. Nagy fontosságot én sem tulajdonítok e kérdésnek ép úgy, mint a képviselő ur, de azt konstatahalom, hogy akárhany megyei épület van, különösen a hol a megye székhelye nem egyuttal nagyobb város, vagy nem olyan, a hol oly középület volna, melynek oly termei vagy hasonló helyiségei volnának, a melyek ily értekezlet vagy hasonló nagy látogatottságu gyűlés megtartására alkalmasak, ott a viszonyosság szerint bármely párt részéről akár politikai akár nem politikai célra igénybe vételnek, ez mindenkor a legkészségesebben megengedtetik. (Felkiáltások balfelől: Tudomásul vesszük!)

Igy volt ez, t. képviselőház, Nógrádvármegyében is. Azt hiszem tehát, hogy ennél a kérdésnél felesleges lesz tovább inmorálni. (Zaj.)

Elnök: Csendet kérek.

Perczel Dezső belügyminister: Későbbi vádpontja az interpelláló képviselő urnak az, hogy a járási tisztviselők megkötötték azt a véd- és daczszöveget állásaik biztosítására. Ugy vagyok értesülve t. ház, hogy a tisztviselők között nincsen semmi véd- és daczszöveg, sőt éppen a megyei tisztikarban magában kétféle oszlik a személyzet, a mennyiben egyik része a

TÁRCZA.

Ipolymelléki dal

*Szeretlek egy kis leánykódt
Eszovel, lánggal, nével,
Szeretem én a leánykódt
Lelkem örömevel.*

*De a kis lány, hamis kis lány,
Megbámulta szívem.
Fájdalmamat, bánatomat
Ma is hordom hiven.*

*Szeretem a piros rózsát,
Vágyik szívem érte;
Ha letépek oda tűzöm
Lánykódm kedvelére.*

*S a más tépam a virágot,
Megbámulta a rózsát,
S azt sáttogja mosolygova:
Nem tehetek róla.*

Luby Károly.

Róma.

írta: HAZSÉLYNÉ-MALÁTH ETIELKA.

Róma, virágzása korszakában 800.000 lelket számlált s most a Campagnával együtt, alig van 500.000-nél több lakosa. A római nép imponál büszke magartatásával, inkább komoly és mértékletes; a férfiak szép arcvonásuak, de alacsony termetűek; a nőknél különösen a természet hódít s a büszke szabásu orr a merész, sötét szemek alatt. Öltözetük festői szép s gazdag színvegyületekben; fölötté kedvesek csipke-kendőikben, melyet különös lazan s mégis előkelő izléssel viselnek fejükön.

A főúri világ azonban páratlan eleganciával s finom, előkelő modorral bír s talán egy nemzet asszonya sem tud oly hódítóan mosolyogni, mint az olasz főúri nők. Az utcák élénkek és zajosak, mert a nép világa az utca és a terek; itt érzi magát igazán itthon, míg az észak- és nyugaton lakók lakásukban vannak odahaza.

A Campagne legnagyobb részét, az olasz arisztokrácia bírja, mint a Colonna, Orsini, Borghese, Rospigliosi, Doria, Cesarini, Odescalchi etc. s palotáik is telve műkincsekkel, melyek nagyobb része megtekintésre szabadon áll a közönségnek.

Daczára annak, hogy Róma egy ország fővárosa, a kereskedelem- s üzlethelyiségekben akár Firenze, akár Milano, sőt még Torino is felülmúlja ... nincsenek igazi nagyszabású, fényes üzletei, bazárjai ... kisvárosias sok dologban.

Klimája igen kellemes; télen enyhe, nyáron a hőséget egyensúlyozza a közeli tenger, honnan hű szellő száll a város felé. Olykor persze ... különösen az idegenek, sokat szenvednek a mocsár-láztól (malaria), mely a Campagne lakóit gyakran meglátogatja, de okos életmód mellett, hamar legyőzhető. A legszebb látványt nyújtja Róma panorámája, a Monte-Pincio-ról s a Szt-Péter templom kupolájáról, különösen későn délután, mikor a nap bucsuzó sugarai még egyszer megáraznyozzák a Sabinai hegyeket, a Vatikán magas falait s a messzeségben buzdó Campagna-t, itt-ott szétzórta fehér épületeivel, a csíra, cserép-födelt házakkal. A látvány oly megkapó, hogy nem tudjuk, merre nézzünk a szem ... keressük-e fel a romok házáját, avagy az új korszellem alkotásait, vagy a végnélkülinek tetsző romát, hol a kőd fel száll s a milliónyi ködpára halvány-violett színre festi a tájat s mindennek szebb, csábítóbb alakot és kört kölcsönöz! Ott a távolban ki-

A legkedvesebb és legbecsesebb karácsonyi és új évi ajándék
egy jól sikerült fénykép,

mely **Belgráder Soma** fényképezési műtermében B.-Gyarmaton készül. — Felvételek eszközöl-
tetnek borus időben is reggeli 9 órától d. u. ¼ óráig a Teleky-utcában dr. Berczelly Ödöné urnó
házában lévő műteremben. — A fényírda fűtve van.

jelenleg alispán mellé, a másik része pedig az alispán ellen fellépett új jelölt mellé sorakozik. Az tehát, hogy ők véd- és dacszóvelséget kötöttek volna, nem igazolható mivel sem és ők semmi olyat nem követtek el, a mi az esetet csak távolról is analógiába hozhatná azzal az esettel, a melyet t. képviselőtársam felhozott: a Torda-Aranyosmegyei esettel.

Azt mondja továbbá az interpelláló képviselő ur, hogy azokkal a tisztviselőkkel, kik a volt főnökökhöz, az alispánhoz rugaszkodtak, a megrendszabályozásnak különféle nevei megkíséreltetek és itt két esetet hoz fel: (olvassa). Azoknak egyike a megyei pénztárnok, hosszú évek óta egyszersmind egy helybeli pénztárnak igazgatója. Rögtön felvetették e két állás inkompatibilitásának eszméjét. Helyesen, vagy helytelenül, de mindenesetre sajátos módon oportunos pillanatban. Erre nézve jelenthetem a t. háznak, hogy tény, hogy a kérdés felvetett, de nem a hivatalos apparátus részéről vetetett fel, a mint oda állították az interpelláló képviselő ur, hanem a belügyminisztériumhoz érkezett bizonyos Feliczián István nevű vadkerti lakosnak egy következő tartalmu beadványa: (Olvassa): »Kegyelmes ur! Nógrád megye főpénztárnoka 1888. évi január hava óta a »Balassagyarmati Népbank« igazgatója, s mint ilyen, nagyobb állandó fizetést élvez.

Tekintve azonban, hogy a megye saját közigazgatási alapvagyonát, az árvek alapját s egyéb bevételeit ezen a B-Gyarmaton székelő pénztárnaknál helyezte el: az ő állása az igazgatói állással össze nem fér.

Könyörgöm: méltóztassék e tárgyban vizsgálatot tartatni s annak eredményéhez képest intézkedni. Mely tisztelettel vagyok a kegyelmes ur alázatos szolgálja Feliczián István, vadkerti lakos.

Ez a beadvány a belügyminisztériumhoz intéztetvén, mindenek előtt kiadatot nyilatkozattétel végett. A főispán felhívta az illető pénztárnokot nyilatkozattételre, az illető beismerte azt, hogy igenis tény az, hogy 1880. óta a Balassa-Gyarmaton fennálló népbanknak az igazgatója. Ekkor történt az az intézkedés a belügyminisztérium részéről, hogy nem a jelen esetre nézve hanem igenis a jövőre nézve, t. i. újévtől fogva — kijelentették, hogy a belügyminisztérium részéről az türelni nem fog, hogy annak a vármegyének a főpénztárnoka, amely vármegyénél kezelt pénzekből, amint hivatalosan konstátálva van, 337,000 forintot meghaladó összeg van a népbanknál elhelyezve, e banknak igazgatója legyen, mert más az érdeke a vármegyének. (Helyeslés jobbfelől.) Felszólított tehát a pénztárnok, hogy válasszon e

két állás közül, mert a jövő évtől fogva — és ez annál inkább méltányosabb eljárás, mivel most a választási ciklus úgy is lejár — a két állás összeférhetlennek fog tekintetni, ezt feleletes hatósága elnézni nem fogja.

Apponyi Albert gr.: Tehát 1896-tól fogva! Perczel Dezső: A belügyminisztériumnak ez most hozott tudomására, azt sem tudta, ki az a Feliczián István, de ennek beadványa volt az eljárásra indok.

A másik eset, a melyet az interpelláló képviselő ur felhoz, az, hogy (olvassa): »Egy járási szolgabíró, aki megpuhultól nem volt, áthelyeztek rögtön abból a járásból, a melyben eddig működött, egy második járásba.

Erre nézve a legutósebbel arról értesültem, hogy ez nem történt meg. A t. interpelláló képviselő nem nevezte meg az illető szolgabíró, de egyelleneg áthelyezés sem történt sem a központból ki; sem az egyik járásból a másikba.

E kérdés után jönnek azok az esetek, melyeknek a t. interpelláló képviselő ur, mint mondja, nagyobb súlyt tulajdonít. Még pedig az első eset az, hogy a főispán, Balassa-Gyarmat városának biráját és jegyzőjét magához hivattván, nekik kijelentette abbéli reményét, hogy Balassa-Gyarmat városának bizottsági tagjai az ő jelöltjére, a hivatalos jelöltre fognak szavazni. Midőn pedig ezek az urak azzal védekeztek, hogy ő nekik talán nehéz lesz a Balassa-Gyarmat városához tartozó megyebizottsági tagokat erre rábírnai, a főispán nekik azt mondta, hogy abban az esetben, ha Balassa-Gyarmat bizottsági tagjai Scitovszky Jánosra szavaznak, vége lesz a balassa-gyarmati gimnázium létesítésére vonatkozó törekvéseknek, vége lesz a város helyi érdekeinek előmozdítására törekvő minden intézkedéseknek, sőt hivatalosan fel fog vettetni a székhely áthelyezésének kérdése is Losoncra.

T. ház! Erre nézve jelenthetem, hogy a főispán e kérdésben egy ő hozzá intézett interpellációra már a vármegye közgyűlésén kijelentette, hogy habár ő mint a kormány közege ott interpellációkra válaszolni magát hivatottnak és kötelezettnek nem érzi, mégis hogy a vármegye közönsége abban a helyzetben legyen, hogy álláspontot foglalhasson e dologban, arra kéri a közgyűlést, hogy mende-mondák és pletykákra ne hallgasson. De általam jelentéstételre utasítván, előttem is úgy nyilatkozott, hogy nem áll, mióta ő azt mondta volna. Ő igenis magához hivatva a város biráját és jegyzőjét. Miután a mozgalmak oly arányokat öltöttek Balassa-Gyarmaton, hogy ott egy gróf Forgách nevű urat és egy Vadnay nevű figyelmzettet, hogy őket a nép tojással akarja megdobálni és egyáltalában izgatott lett a hangulat: ő magához kérte a birót és jegyzőt és őket figyelmzettette, hogy ilyen dolgokat ne töljenek s hassanak oda, hogy a közvélemény nyugodt legyen. Igenis tény, — a főispán is beismeri, — hogy a kérdésről velük beszélvén, miután őt több kérdés előmozdítására felszólították, ő azt mondta, hogy kár lesz a balassa-gyarmatiaknak magukat a vármegye többségével annyira ellentétbe helyezni, (Nagy derűltség a bal- és szélsőbaloldalon.) de egy szó sem igaz abból, hogy ő akár a székhelyrendezés kérdésének hivatalból való megindítását (Nagy zaj.) akár pedig a gimnázium dologát előttük felemlített volna.

A mi azt illeti, hogy elrendelték az alispán ellen is a fegyelmi eljárást a Holló Lajos t. képviselő ur által benyújtott interpelláció folytán, mikor t. i. kiderült, hogy a virilitások névjegyzékének egybeállításánál a törvényes alakosságok és szabályok nem tartattak be: igenis tény, hogy nem csak a főjegyző ellen, ki az alispánt helyettesítette, hanem — miután kiderült, hogy nem csak a múlt évben, hanem mióta az 1886. XXI. t.-cz. meg van hozva, mindig rendszeresen így, tehát szabálytalanul jártak el, a közigazgatási bizottság a fegyelmi eljárást megelőző fegyelmi vizsgálatot egyuttal a vármegyei adminisztrációért felelős alispánra is kiterjesztette. A mi azt a megjegyzését illeti, a t. interpelláló képviselő urnak, hogy ez a vizsgálat arra fogna felhasználni, hogy esetleg a tisztújítás alkalmával egy vizsgálat alatt álló tisztviselő újabb kizárásának megelőzésére ürügyül szolgálhasson, erre nézve teljesen megnyugtathatom a t. képviselő urat, hogy ezt nem lehetne legtávolabbi sem így megmagyarázni. Még vagyok győződve, hogy az a fő-

ispán, ki felelősség terhe alatt gyakorolja a kizárás jogát, ezt semmi esetre sem fogja tenni. (Zaj.)

Beóthy Akos: Kinek felelős a főispán?

Perczel Dezső belügyminiszter: Beóthy Akos t. képviselőtársam nem szorul az én felvilágosításomra e tekintetben, hogy kinek felelős a főispán, hisz oly világos a törvény. (Zaj.)

Vége a legfőbb vádpont, a mit az interpelláló t. képviselő ur felhozott, a többi község ellen az adótörvénynek értelmében kimondandó felelősség alkalmazásának kérdése, amely Nógrád vármegye közigazgatási bizottságának november havi ülésében (Halljuk! Halljuk!) az ő értesülése szerint akként intéztetett volna el, hogy ott a főispán maga indítványozta volna azt, hogy a pénzügyigazgató által javaslatba hozott eljárás teendői ő reá bízassanak és hogy ülésen kívül ő auktoralizáltsággal arra, hogy a felelősséget egyes mulasztó községi közegek ellen kimondhassa.

Erre nézve beszerzett hiteles információk szerint a tényállás az, hogy a novemberi közigazgatási bizottsági ülésen az ott hivatból jelenlévő pénzügyigazgató előterjesztette, hogy a vármegyében a köződik befolyása a törvénynek megfelelő és az állam érdekeinek szempontjából kivánatos eredményt nem érte el és így szükségesnek tartaná, hogy körülbelül — számszerűleg nem tudom megmondani —

Apponyi Albert gr.: 58 községre!

Perczel Dezső belügyminiszter: Ötvenet meghaladó községre nézve a felelősség kimondásak. E felett vita indult meg, a melyben legelőször Posztócsky Iván, azután Sréter Alfréd s a közigazgatási bizottság több más tagja vett részt. Itt az a megállapodás indítványoztatott, hogy mivel valamennyit nem tárgyalhatják, másrészt azt még sem kívánja a közigazgatási bizottság, hogy a felelősség egyre se mondassék ki, adja elő a pénzügyigazgató a legmarcansabb és a legflagrantsabb mulasztási eseteket és egy-két községre mondják ki a felelősséget a novemberi ülésben, a többire pedig ki fogják mondani a decemberi ülésben. És miután a pénzügyigazgató azt jelentette ki, hogy ő az akták halmazából, így azonnal nem képes kikeresni azt a néhány esetet, hanem ülés után át fogja nézni az iratokat és jelentést fog tenni a főispánnak, mint a közigazgatási bizottság elnökének, a ki ekkor a közigazgatási bizottság nevében a dologt: approbalná és természetesen a pénzügyigazgató, mint előadó referádája alapján expediatná ezeket a közigazgatási bizottsági végzéseket.

Ugy vagyok azonban értesülve, hogy azóta ebben a tekintetben semmi sem történt, egyetlen egy községi közeg ellen a felelősséget kimondó eljárás nem állapított meg, hanem, gondolom, a legközelebbi december havi ülésre lett elhalasztva. Tehát semmi olyan nem történt, a mi törvénybe ütközött, vagy törvényellenest foglalna magában.

Mindezek után, t. ház, miután az általam előadottakból látni méltóztatik, hogy egyáltalán semmi nem adta magát elő és senki által nem követtett el olyasmik, a mi törvénybe ütközött és törvényellenes eljárás lenne; miután a belügyminisztérium álláspontja azon körülményben, melyet a megyei tisztújítások megtartására nézve a vármegyékhez, valamint a főispánokhoz intézett, az, hogy mindenütt a választások a lehető legnagyobb szabadsággal ejtessenek meg az arra hivatott tényezők által; miután méltóztatott látni, hogy mily oldalról intéztetnek már most kérdések én hozzám és egyes főispánokhoz, hogy fogják-e ezt, vagy amazzal kandidálni és most, miután ebben a tekintetben a belügyminiszter, a ki természetesen sem a helyi, sem a személyi viszonyokat nem ismeri, nem érzi magát indítatva, hogy a legkisebb befolyást is gyakorolja a kijelölés tekintetében, hanem a törvény értelmében is gyakorolni fogja a kijelölést a kijelölő választmányynal együtt a főispán; mint-hogy, mondom e rendelt álláspontján állók és ma is azt óhajtom, hogy mindenütt, Nógrád megyében is a lehető legteljesebb szabadsággal és az arra hivatott megyei bizottsági tagok hozzájárulásával ejtessenek meg a tisztújítás; részéről intézkedés szükségét nem látom és kérem a t. házat, méltóztassék válaszatott tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj és mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

magaslik az Alban-hegység, a Monte-Caoci kolostorral, alatta Rocca di Papa, Castel Gendolfo, balra Fraskati és a magas Tusculum. Keletnek a Sabinai hegyláncolat és Tivoli, északnak a Monte-Genaro, a tenger felé, a Tiber mentén pedig sötétlen vonul el a Campagna kopár, mocsaras talaja.

Első sétám Rómában a Piazza del Popolo volt, melynek közepén egy nagy obelisk áll, melyet Augustus császár hozott Heliopolisból. Jobbra egy Cyprusoktól beárnyékolat nyilvános, kút, Neptum, tritonok és delphinekkal és len a Pincio sétány bejáratánál egy ehhez hasonló Róma, Tiber és Anióval. A tér egyik felén a Corso kezdeténél két gyönyörű egyforma templom áll, tovább a »Corso«. Róma leghosszabb utcája, mely a »Piazza del Popolo«-nál kezdődik, s a »Piazza di Venezia«-n át a Capitoli-um felé húzódik, 1500. mtr. hosszú és csak 12 mtr. széles. Tovább a »Piazza Colonna«. Itt ismerni meg legjobban Róma nyilvános életét, különösen este, mikor zene van, nyüzsg, mozog a sok városi nép. A tér közepén Marcus Aurelius szép oszlopa, mely 28 drb fehér márványból van összeállítva, melyen az ő harci élményei és hadjáratjai a Markomannok és szomszéd államokkal vannak hygrográfokban megörökítve.

Még mindig a »Corso«-n végighaladva egy mellékutcában a Fontano de Trevi, Róma legszebb kútjához érünk, melyet 1756-ben XII. Clement pápa emeltetett s melyhez a híres Nicole Salvi adta a tervet.

(Folyr következik.)

Apponyi Albert gr. csak azt a nyilatkozatot veheti tudomásul, hogy az alispán kandidálása be nem fejezett vizsgálat miatt szennvedni nem fog. Egyébként nincs abban a helyzetben, hogy a választással egyetértson. Ugyanazt az alispánt, a kit ma mulasztással vádolnak, 93-ban mostani ellenjelöltje fényes beszédben dicsőítette. Emlékeztet a megyeteremtésére, ő helyesebbnek tartaná, ha a megyeteremtést csak hivatalos használatra tartanák fenn. Ebben rokonszenvez a miniszter ama kijelentésével, hogy a megye főpénztárnoka bankigazgató ne lehessen. A miniszter az elv statútáját 96. év elejétől számítja. A főispán pedig utasította a főpénztárnokot, hogy az ügyet legkésőbb december 1-én intézze el. Ebből láthatja a miniszter, hogy intézkedését igen tökéletlenül hajtják végre. Felolvasa azután Balassa-Gyarmat bírójának és jegyzőjének levelét, melyben tudomására hozzák, hogy a főispán őket fenyegetésekkel akarta rábírní, hogy a liberális jelöltre szavazzanak. Kéri a minisztert, hogy ez ügyre vonatkozólag tökéletesebb információkat szerezzen. Czáfolni igyekszik a miniszter azon kijelentését, hogy a megyebizottmányi tagok választása rendben ment végbe. A választás tudomásul nem vehető. (Zajos helyeslés balról.)

Parcsel Dezső belügyminiszter: T. ház! Csak igen röviden kívánok a t. képviselő úr által az interpellációra adott válaszmot folytatán elmondottakra reflektálni és pedig mindenek előtt az utolsó kijelentését illetőleg tudomására hozhatom, hogy igenis van tudomásom róla, hogy a Nógrádvarmegyében megéjtett megbízottági tagválasztásoknak minden egyes választása ellen, akárhogy esett ki, az egyik (részről az egyik, a másik részről a másik fél) adott be az igazoló választmányhoz kifogást és megtámadta felelősséggel és ugyanazokkal az argumentumokkal van megtámadva úgy az egyik mint a másik fél részéről.

E fölött az erre hivatott igazoló, később bíráló választmány lez határozati és pedig akár előrehozott vizsgálat után, akár vizsgálat nélkül. Ha az autonóm fórumok meghozták határozatukat, akkor lehet majd a dologról beszélni; addig én azt hiszem, hogy az egyik úgy vádaskodik a másik ellen, mint a másik az egyik ellen, és abban a tekintetben most én nyilatkozni képes nem vagyok. (Nagy zaj balfelől. Halljuk! Halljuk!)

A mi az interpelláló képviselő úr beszédjének legfontosabb pontjára, t. i. a főispánnak a b-gyarmati bíró és jegyző előtti kijelentésére vonatkozik, itt azután lényeges nagy az eltérés a között, a mit én az erre leghivatottabb tényezőnek, a főispánnak saját szóbeli előadása alapján előadtam, (Nagy zaj a bal- és szélsőbalon.) és a között az előadás között, melyet az interpelláló képviselő úr egy nyilatkozatban felolvasott. Csak mellőztassék megmondolni, ki szavahibetűbb itt, (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) az-e, ki mint teljesen elfogulatlan ember itt a saját tényéről nyilatkozik, (Zajos ellenmondás és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ő a vádlott!) vagy az, aki igenis vádlott, mint éppen Reményi és Ticsinszky, kik ellen 1892. április 12-én B-Gyarmat város háztartási ügyének roppant hanyag és feltűnően szabálytalan kezelése miatt fegyelmi vizsgálat rendelgetett el, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.), mely ma is folyik, és mely fegyelmi vizsgálatot Nógrád megye jelenlegi alispánja 1895. nov. 8-án látott jónak megszüntet. Hogy két, fegyelmi eljárás alatt álló egyénnel szemben ily dologban ki a szavahibetűbb; azt mellőztassék eldönteni. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Én azt hiszem, helyesen jártam el mikor Rudnay Béla főispánnak szavahibetű nyilatkozata alapján állítottam oda a dologot úgy, hogy az tényleg nem áll megegyezésben azzal, a mit azok mondtak, s én azt hiszem, hogy minden elfogulatlan ember ebben a tekintetben megítélheti, ki mond igazat. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zajos ellenmondás a bal- és szélsőbaloldalon.)

T. ház! A mi pedig azt a másik dologot illeti, magam is beismertem, hogy az alispán szabadságon volt, midőn a virilista névjegyzék egybeállítása történt. S én nem is azt mondtam, hogy az alispán ellen lett elrendelve, csakis a főjegyző ellen. De a közigazgatási bizottság győződött meg arról és ebben a tekintetben igaz az, hogy egy senforogó konkrét speciális esetben a távol-

levő alispán nem vonható felelősségre azért, ki őt substitulja; de egy általános adminisztratív jelentőségű kérdésben az alispánnak felügyeleti jogánál fogva tudnia kell azt, hogy 1886—87—88—89-ben stb. egészen 1895-ig minden esztendőben szabálytalanság történt és ezért felelős minden esetben egyik úgy, mint a másik és azt hiszem senki sem mehet odaig, hogy ő a felelősség alól egészen feloldható, (Nagy zaj a bal- és szélsőbalon.) sőt semmi felelősség nem terheli. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj balfelől.)

E fegyelmi eljárás 92—93-ban csak egy éves volt, ma pedig már három és fél éves. (Derűtlenség a bal- és szélsőbaloldalon.), de azt hiszem, hogy e tekintetben én is volnék abban a helyzetben, (Folytonos nagy zaj.) hogy a t. képviselőtársaimnak, Apponyi Albertnek, Pulszky Ágost t. képviselőtársamra vonatkozó beszédeiből oly nyilatkozatokat olvashatnék fel, a melyek mai álláspontjának egyáltalában nem felelősenek meg. (Folytonos nagy zaj balfelől.)

Ezek után ismételm kérem a t. házat, hogy válaszmot tudomásul venni mellőztassék. (Helyeslés a jobboldalon. Folytonosan tartó nagy zaj.)

Apponyi Albert gr. a főispán szavahibetűségét nem kifogásolta, de éppen azért nem helyesli azt sem, hogy a miniszter kétségbe vonta a b-gyarmati bíró és jegyző szavahibetűségét. (Helyeslés balfelől.)

A ház a választás tudomásul vette.

A társadalmi élet s a vallás.

Gyönyörűs és ismertető: Dr. KOSSACZKY ARNOLD.

A valódi psychologus minden pozitív és történelmi vallásban három különböző s lényeges elemet különböztet meg, és pedig: 1. a természeti tüneményeknek (csodák, hatékony imák stb.) nagy történelmi tényeknek (Buddha incarnatioja, kijelentések stb.) *mythicus* és nem tudományos magyarázatát. 2. bizonyos rendszerét a *dogmáknak*, vagyis rendszerét egy symbolikus eszmének, képleti hitelveknek, melyek abszolút igazságok gyanánt nehezdednek a hitre és pedig oly hatással, hogy tudományos magyarázat vagy bölcsészeti igazolásra nem szorúlnak. 3. bizonyos cultust és bizonyos rendszerét a *ritusoknak*, vagyis többé kevésbé változatlan ajatolási gyakorlatoknak, melyek csodás hatással bírnak a dolgok menetére s bennök engesztelő erő lakozik. A *mythos*, a *dogma*, a *cultus*, s a *ritus* nélkül való vallás nem egyéb, mint a *természeti vallás*, egy kissé korcs dolog, mely a *metaphysicai* hypothesisokból oldódik fel. E három organicus elem az, a mi élesen megkülönbözteti a vallást a bölcsészettől. De ma már, a helyett, hogy az lenne, a mi egykor volt, t. i. népies bölcsészet és tudomány, a *dogmaticus* és a *mythicus* vallás nem bölcsészeti s nem tudományos eszmék rendszerévé kezd válni. S ha e jelleg nem is lép előtérbe mindig, ez a symbolismus iránti kedvezésből történik, mely általánosan az eszméket s azokat a modern szellem haladás alkotásaihoz alkalmazva — megtartja a formákat. Már pedig az elemek, melyek a vallást megkülönböztetik a *metaphysicától* vagy az erkölcsötől, a melyek azt tulajdonképeni pozitív vallásra avatják — *mythos*, *dogma* és *ritus* törékenyek és mulékonyak, mert az ember psychologiai szervezetének lényegét nem képezik s mert a szellemi kiválás behatása alatt már is tűnedező felben vannak.

Ilyen értelemben azután a *»jóvendő vallásáról«* sem lehet szó. De ebből nem következik, hogy az *»irreligio«* vagy az *»a — religio«* — a mi egyszerű tagadása minden *dogmának*, minden hagyomány szerű és természetfölötti tekintélynek, minden kijelentésnek, minden csodának, minden *mythosnak*, minden kötelességgel avatott *ritusnak* — *synonym* fogalom az istentelenséggel, a régi hitelvek erkölcsi és *metaphysicai* alapja iránt érzett megvetéssel. Egyáltalán nem: mert e szó *irreligio* vagy *a-religio* nem annyit tesz, mint *»anti-religio«*. Sőt inkább a *»jóvendőnek«* vallástalanossága bizonyára megfogja őrizni a vallásos érzelemből azt, a mi abban a legtisztább: egyfelől a csodálatot a *Cosmos* és az abból kivált örök hatalmak iránt; más felől a keresést, a kutatást egy nemcsak egyéni, hanem *socialis* és *cosmicus* eszmény után,

a ki messze maga mögött hagyja a *tölszárnyalja* a *létező* valót. A valódi vallás nem törli meg a *szők* látkör és *babonás* hitrendszert. A pozitív és *dogmaticus* vallásnak letűnése közös sorsa minden *particularis* vallásnak. A vallásnak s a civilizációnak jelleményei mindig *solidarisak*, vallási jellemények mindig akkor állanak elő, ha a szellemi élet magasabb függetlensége, *szabadabb dogmatismus*, *szabadabb gondolkodás* foglalja el az *uralmat*, úgy annyira, hogy a vitatott helyzet épen a vallásnak és a civilizációnak egy magasabb fokozata.

Ertünk szót. Mit cselekszik az a *missionarius*? Bizonyára sokat; nagy buzgalommal munkál az *»Úr szőlőjében«*, s azon épít, a mit a *szabadgondolkodó* megdönteni akar. De vajlon ártalmára vannak e egymásnak e *törékenységek*? Hogyan? Miért ne lehetnének ők *testvérek* s mindketten ájtatos munkatársak az emberi nagy mű terén? Megnyerni a *keresztény* *dogmák* számára a *rad* népeket, megszabadítani a *dogmaticus* és pozitív hitnek bilincseitől azokat, a kik magasabb műveltségre tettek szert, ime ez két oly feladat s *tevékenység*, mely kiegészíti s nem zárja ki egymást. *Missionariusok* és *szabadgondolkodók* egymástól elütő növényzetet tenyésztenek különböző talajon: de aljában mindketten az élet szüntelen működő *termékenység* munkálkodnak. *Husz János* szemében a *constanzi* magyán az öröm sugara csillámlott fel, midőn megpillantott egy *parasztot*, a ki a saját *gunyhójáról* szaggatta le a *szalmát*, hogy a *maglyára* hordja: *»O sancta simplicitas!«* A *vértanú* *testvérét* ismerte fel ez emberben az *őszinteséget*; meg volt az az *öröme* meg, hogy egy valóban őnzelen meggyőződésen leghelthetesse elhaló szemeit. Mi nem élünk többé a *Husz Jánosok*, a *Brunok*, a *Servétek*, a *szent Justinok* vagy a *Socratések* korában; annyiaval több okunk lehet arra, hogy *türelemmel* és *rokonszenvesen* lépünk fel meg azokkal szemben is, a kikre úgy tekintünk, mint *tevélygőkre*, föltéve, hogy a *tevélygés* őszinte. Van *religio* ellenes *fanatizmus* is, a mely ép oly veszedelmes mint a *vallási fanatizmus*. Ősmeret dolog, hogy *Erasmus* az *emberiséget* egy oly részeg emberhez hasonlított, a ki lóra pattant és a ki minden lépés után hol jobbra, hol balra billen. A vallás ellenségei nagyon gyakran elköveték a *hibát*, hogy *ellenfeleiket* megvetették: ez a *lehető legrosszabb*, a mit tettek. (Folyt. köv.)

Losonczi hírek.

Losoncz, 1895. december 7.

Vidékünk azon *Scitovszkystái*, akik *Scitovszky*nak egyéni érdemeit méltányolva, lettek rendületlen pártbíveiré, a r. k. klerikus klerus viselkedése folytán, belátni kezdik, hogy *Scitovszky* pártolással már eddig is a néppárt szekerét töltik s más gondolkodásra tértek. Hasztalan *Scitovszky*nak nemzeti párti nyilatkozata, a klerus, már örökölt neme és egyes esetekben nyilvánított vallási elfogultságából sejtji, hogy ő teljesen az övék. Hogy pedig az e lapok multiori számaiban említett eseteken kívül a legújabbban felhozott *gácsi* eset *lavinaként* vonja maga után a többi, az már is szomorúan észlelhető. Nem rég a *tamási körjegyző* kelvén *házaságra*, annak esketésekor ugyancsak a *gácsi káplán* egy tisztességes tartalmú beszédet tartott. Ezért a *»Losoncz és Vidék«* méltánylólag emlékezett meg róla. Máskor jó néven vette az ily ifjonzak az ily méltatást. De mit tett most a *heczkápán* névre, minősítésére *vagyó káplán*? Azt mondogatta és pedig *szerte* nagy hangon: *hunczut, gazember*, aki azt *felőle* írta! S midőn ebbeli nyilatkozatáról az illető sorok írója felelősségre vonta, *lovagias* előállás helyett, *mentegeltődzésre* fogta a dologot, kijelentve, hogy a *bírlási* *dicsőítő* *caikk*ek miatt, *püspöke* *kegyelméből* kiesik. Így tehát *néppártiszkodni* kell minden áron. Ez a *kath. papoknak* *érdemszámba* megy *püspökeink* előtt. Halljátok ezt, *püspökeinket* *kievező* *ministereink*!?

A mult hét egyik napján, *Ferencz* névnap *elénkitette* *társadalmunkat*. *Körvics* *Ferencz*, *Alk* *Ferencz*, *Péter* *Ferencz*, *Halász* *Ferencz*, *Bachler* *Ferencz* mind oly egyén nálunk, a kiknek minde-nike *társas életünk* egy-egy *kitűnőségét* képezi. De ez idő szerit legkivált *Halász* *Ferencz* a legünnepelebb. És vajlon miért? Vilkei *bősi* *magatartásáért*, melyet ott mint *megrei* *bírótsági* *tag* *választó* *elnök* *tanusított* s mely neki most a

„rettenthetlen” előnevet megszerezte. Nem is szólították most a melléknév nélkül.

Alig szedte fel sátrát a diorámás és a circus, már is van Morelli, a bűvész. Eleinte nagy publikuma lett bámulója, de mivel a 2-ik és 3-ik előadás alkalmával azt tapasztalta a közönség, hogy csak ismételt megismert mutatóványait, az előadásait látogató hangulat alá szállott. Legfőbb mutatóványa egy nőnek a közönség szeméi előtt való eltüntetése. Nehogy pedig könnyű szórrel szedje össze ezreit, s házában dicsekedhessék, az adóhivatal gondoskodott, hogy itteni jövedelme után 20 frtot fizessen.

Főgymnásiumunk tanári kara már régebben mozgalmat indított, hogy a „Fanni leveli” írójának Kármán Józsefnek városunk szülöttségének emléke a millennium alkalmából megörökíttessék. A terv az, hogy a gymnásium előtt egy obeliszket állíttassék, hogy szülőháza emléktáblával láttassék el és sírja emlékkövével jelöltessék meg. Mindez önépélyes módon máj. 3-án menjen véghez. A „Lósoncai Hírlap” az obeliszket csekélynek találja s táncz és színi-előadások tartását javasolja a meglevő pénzalap növelésére. Az indítvány ódvos s ajánljuk figyelembe vételét s megvalósítását.

Nem kis meglepetéssel idézett elő a bazi, gazdasági állataink, nemkülönben élő fáinkat a földmivelésügyi minisiterium által elrendelt összeírása, mely a múlt héten nyerte befejezését.

Igen sokan nem tudták azt, hogy az összeírás statisztikai adatok összeállítása és így nem gazdasági szempontból, nem pedig új adók kiírása miatt történt. A jegyzői kör tagjain kívül Illyés Nándor nyugalmazott erdőügyi tanácsos, Illyés Károly, gyümölcsészeti egyesületünk igazgatója és Tamás István szorgalmas gazdaságunk működtetői közre, hogy a minisiteri rendelkezéseknél szabályszerűen elégtétessék.

Tanúgy.

Minden tanító köteles a fent említett mulasztási napló alapján felhívónként, tehát minden hó 15-ik és utolsó napján, az igazolatlanul mulasztó gyermekekről a szabályszerű C. min-tájú nyomtatványon pontos kimutatást készíteni s ezen az iskolaszéki elnök által is aláírt kimutatást minden év október hó 1-től kezdődőleg azonnal, de legkésőbb két nap alatt, vagyis minden hó 2-án és illetve 17-én a községi előjárásnak (jegyzőnek vagy bírónak) revény vagy kézbesítési könyvecské mellett átadni; megjegyeztetvén, hogy ha valamely iskolába más községbeli gyermekek is járnak, akkor a tanító mindegyik község mulasztásairól külön-külön kimutatást készít és ad át az illetékes községi előjárásnak; hogy továbbá a mulasztási kimutatások az esetben is betérjesztendő, ha igazolatlan mulasztás nem fordult volna elő, a mely körülmény a kimutatáson feltüntetendő.

Azon tanító, ki szabályszerű mulasztási naplót nem vezet, vagy a felhívi kimutatásokat pontosan át nem adja a községi előjárásnak, az országos Eötvös-alap javára első ízben egy frt, második ízben és minden további esetben két frt pénzbírsággal büntetetik; a járási főszolgabírák pedig ezen bírságokat a kir. tanfelügyelő megkeresésére az illetőktől e közig. bizottsághoz való fellebbezési jog mellett haladéktalanul behajtani s a fentebb megjelölt célra leendő fordítás végett, jelen határozatra való hivatkozással, pontjai utalványon a vinegyei pénztárba, — hol a pénz a bizottság rendelkezéseig letétbe kezelendő, — beküldeni s erről, mindenkor egyidejűleg a bizottsághoz jelentést tenni tartoznak. Ha pedig a tanító akár valamelyik gyermek vagy szülő iránti elnöközésből, akár pedig a lakosságtól való félelem miatt a mulasztások lelkiismeretes és pontos feljegyzését elmulasztaná, ellene, mint a köteleesség elmulasztója ellen, az elővizsgálat fog elrendeltetni és illetékes hatósága utján fegyelmi eljárás is fog indíttatni.

(Folyt. köv.)

Hírek és különfélek.

Rudnay Béla főispánunk decz. hó 1-én jött a székvárosba, hol másnap hivatalos ügyeket intézett, 3-án a közigazgatási bizottságban elnökölött s 4-én a reggeli vonattal utazott el. A

főispán holnap ismét körünkben lesz s több napot fog itt töltöni.

Kortessfogás. Az ellenzéki Nemzeti Újság s utána több ellenzéki lap világgá bocsátja azon harnis hirt, mintha Rudnay Béla főispán lenne Budapest székes-főváros főkapitányává kinevezendő. E hír csak azt kívánja elérni, hogy többen a szabadelvű-pártból tántorodjanak el; mert a főispán személyéhez való ragaszkodás kárba vészett, mivel ő a választások után helyét elhagyja. E cselekedés azonban kárba vészett; mert mi a dolognak utána járván, kijelenthetjük, és megnyugtathatjuk pártíveinket az iránt, hogy e hír nem bir semmi alappal s Rudnay megmarad továbbra is mellő állásában.

Beigatás. Báthon az ottani ev. egyházban a múlt vasárnap (decz. 1-én) ment végbe Baltik Pálnak, Baltik Frigyes dunáninneni kerületi püspök fiának beigatása. A beigatást maga a püspök végezte nagyszámu papság és közönség részvétele mellett.

Újabb nógrádi affaire. A „Pesti Hírlap”-ból értesülünk, hogy Scitovszky János alispán, decz. 3-án tartott közigazgatási bizottsági ülésen Sréter Alfréd interpellációja és az arra adott főispáni válasz folytán, magát sértve találván, úgy Rudnay Béla főispánt, mint Sréter Alfréd orsz.-gyűlési képviselőt s közigazgatási bizottsági tagot párbajra hívta ki. E kihívás eredményéről lapunk zártáig értesítést nem nyertünk.

Névváltoztatások. A m. kir. belügyminisiter megengedte Krausz Simon bgyarmati illetőségű s ugyanottani lakos, valamint kk. Imre nevű gyermeke vezetéknévét „Kovács”-ra, Breth Gyula balassagyarmati illetőségű budapesti lakos vezetéknévét „Somló”-ra és Gelb Móríc Lósoncai illetőségű bpesti lakos vezetéknévét „Gerő”-re átváltoztatni.

A nógrádvármegyei szabadelvű-párt végrehajtó bizottsága decz. 2-án igen látogatott értekezletet tartott.

Városi közgyűlés. B.-Gyarmat város képviselőtestülete decz. hó 6-án közgyűlést tartott. A közgyűlés első tárgya irnok-választás lévén, a közgyűlés választási akcziójánál Baintner Arnold főnökölött, s az ő elnöklése alatt Líber János egyedüli pályázó választatott meg városi irnoknak. Ezzel a főszolgabíró teendője megszűnván, az elnöki széket Reményi Károly városbíró foglalta el. A főszolgabíró távoztával, a közgyűlés a rendes medorból kicsapra, zártosan folyt le, erre a szerdai parlamenti vita adott alkalmat. Aninger László képviselő ugyanis felolvastván Perczel belügyminisiternek Apponyi gróf ismert interpellációjára adott válaszát, nagy vehemenciával tört ki a minisiteri válasz ellen s indítványozta, hogy Reményi Károly városbíró és Ticsinszky József városi főjegyzőnek bizalom szavaztassék. Azután erős kritika alá vette Perczel minisiter eljárását, majd egy másik felszólalásban gr. Apponyinak szintén bizalmat kívánt szavaztatni. Utána Baintner Ottó szólt fel — s Felician János szellemével foglalkozott, aki őt feladta azért, hogy megyei pénztárnoki állása mellett bankigazgatói állást foglal el. Vannay Ignác képviselő hosszabb, indokolt beszédben, mivel az indítvány 24 órával előbb bejelentve nem volt, az indítvány tárgyalását elhalasztást kérte, — látván azonban azt, hogy ezt a többség elfogadni nem hajlandó, oda kívánta módosítani az indítványt, hogy a bizalmi határozatot a képviselőtestület nem egyhangulag, hanem többséggel hozta meg. Balás József a korrupcióról és az erkölcsatlanségekről beszélt, melyeket felülről terjesztene, s hogy beszédje hatásosabb legyen, Berzenyi ismert ódját. („Minden ország-nak támasza s talpköve a tiszta erkölcs” stb.) ezíttalt. Mindazáltal Perczel ellen semmit sem kívánt határozni. Horváth Danó figyelmeztette a képviselőtestületet arra, hogy a mostani körülmények között az előjárásnak megszavazott bizalom nem egréb, mint bizalmatlanság a kormányzat ellen, melynek jó akaratát a város érdekében nem szabad kockáztatni. Stranyavszky Vannay indítványa mellett nyilatkozott. A heves vita után a képviselőtestület kimondta azt a módosított határozatot, hogy a képviselőtestület többsége a bizalmat a városi előjárásnak megszavazza. Azt hiszik, hogy ezt az időszerűen bizalmat a városi előjárás szivesen hárította volna el magától. A közgyűlés napirnden lévő többi tárgyai biggadtan tárgyalattak le. Igen fontos azon határozat, hogy a városnak légszess esetleg villany-világítása ügyében az ölkormánylati engedélyt Feledi Ignácnak egy évre megadta.

Az anyakönyvezetési teendők megazaporodása, a város a kormányhoz egy, 600 frt fizetéssel ellátandó irnok állás engedélyezése iránt folyamodik.

Kinevesés. A m. kir. igazságügyminisiter Kimminich Rezső nagyszabeni kir. tszéki tkvi utalakító díjnyok a sziraki kir. jbiróságához irnokká nevezte ki.

A belügyminisiter 6 nmig. Nagy Ivánt, továbbá Fraknoi Vilmos cz. pöspököt, Szilágyi Sándor egyetemi könyvtár-igazgatót, dr. Hajnik Imre egyetemi nyilvános rendes tanárt, Thaly Kálmán országgyűlési képviselőt, a magyar történelmi társulat alelnökét és dr. Fehérváry László egyetemi nyilvános rendes tanár a múzeum könyvtári igazgatót, a magyar tudományos akadémia rendes tagjait, az országos levéltári fogalmazó szakbeli vizsgálgó bizottság küllagjaivá kinevezte.

A Nógrádmegyei kör. Budapestben f. 6. december 11-én a Baros kávéház külön helyiségében közgyűlést tart követkző tárgysorossal: 1. A bizottság évi jelentése a kör eddigi működéséről. — 2. Pénztárforgalmi kimutatás. — 3. Határozat ezek fölött. — 4. Költségvetés az 1895/6 évre. — 5. Netáni egyéb indítványok.

Szerencsétlenül járt öreg asszony. Csadolay Pál, noha nem törzsszők polgára, de egyik legregibb lakója Balassagyarmatnak s valamikor jobb napokat is élt öreg hentes; ki azonban ma már, mint 80 éven felüli keresetképtelen egyén, városi beti segélypénzt buz. Neje sz. Nagy Borbála, ki szintén hetvenen felüli öreg asszony, pár héttel ezelőtt Budapestre ment ott munkálkodni leányához. E lerándulás azonban végzetessé vált nevezett öreg asszonyra nézve, mert — miként a fővárosból értesülünk, a Ferencz-köruton közlekedő villamos-vasut elütötte s oly súlyos sérüléseket szenvedett a fején, hogy november 28-án a szt. Rochus-kórházban, hová ápolás végett felvették, — koponyarepedés következtében meghalt. Ki lesz tehát most már vigasza, gyámoltója az öreg Csadolay Pálnak? S vajjon nem lehetne-e az illető vasut-társulatot kártérítésre szorítani?

Honti fluból török tudós. A budapesti kereskedelmi akadémiával kapcsolatos keleti kereskedelmi tanfolyamon a török nyelv tanárává nem régebb kinevezett Homer Feridon effendiről, aki a keleti nyelvek legalaposabb ismerője közé tartozik, azt írták, hogy magyar iparosból lett török tanítóra. Utóbbi kinevezetése alkalmával csodálkozó határos dolgokat írtak róla, melyek közül az felel meg értesülésünk szerint a valóságnak, hogy a tudós effendinek valódi neve Elek Jónás, s az, hogy hont-füzeggyarmati születésű s földmivesnek a fia. Apja gazdának akarta nevelni, de 18 éves korában elhagyta az ekezarvát-szabóinasnak állott be, próbát tőre a túlvil városunkban, a hol rokonai is vannak, majd pedig Léva, a honnan csakhamar Budapestre került. Nyughatatlan természetének azonban nem felelt meg a csendes üléssel egybekötött foglalkozás, 1874-ben eldobta a tűt, elhagyta gazdáját s hosszas nélkülözés között Törökországba vándorolt, a hol két év alatt megtanult németül, francziául és törökül. Egy Sejk Szulejman effendi nevű török főpap fogadta szolgálatába s mellette tanult ki a mi földink 1889-ben török tanári oklevelet nyert s bejárta Törökország nagy részét, elsajátítva az arab és persa nyelveket, majd persa tanítóra lett. A honvágy azonban haza hozta s ma budapesti török tanár s még mindig kitűnő magyar.

Nagy-Csalomja és Kovár tótosodnak. Ezel a nem ép legkedvesebb adattal szolgált nekünk a balassagyarmati forgalom egyik alapos ismerője, aki már régebb időtől fogva tapasztalta, hogy a szomszédos említett, hontmegyei két község, melynek lakói még nemrég tiszta magyarok voltak, mindinkább a lőt szóra hajlik. Való-e s honnan ered e — patriotikus szempontból komoly baj, a templom, avagy az iskolából-e? Mi nem tudjuk megítélni; de elengedhetlen kötelességünknek ismerjük az illető községek jó hazafi híreben álló volt földesurait, lelkeszei és egyéb intelligens lakóinak, első sorban talán Hontmegye igen tisztelt alispánjának, ki Nagy-Csalomján birtokosa, e jelenségre felhívni figyelmét. Principis obsta.

A locomobil- és cséplőgépezők tanfolyama, melyet az iparisikolánál a nagym. kereskedelemügyi m. kir. minisiterium évenként rendezni szokott, január hó 2-án nyílik meg s április hó közepéig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony, locomobil és a különféle rendszerű cséplőgépek szerkezete és kezelése képezi az elméleti és gyakorlati tanítás tárgyát. Tanulóik felvételnek a 18. életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb

munkásai, továbbá gazdatisztok, birtokosok, gyártulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni, a nem önálló munkások ezen kívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak bemutatni. A tandíj 5 frt, a mit a beiratkozás alkalmával kell befizetni. A beiratások f. évi december hó 15-től január 1-ig tartanak az intézet helyiségében (Budapest VIII. ker. Népszínház-utca 8. szám). Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-án kell személyesen megjelenni az intézetben. Az állami iparosiskola igazgatósága.

Az időjárás mult hét folyamán igen változatos volt, hétfőn kedden hideg és havas; a szerdai enyhe szél azonban az utcák gyér fehér-leplét eltüntette csútlótörkőn és pánktenk járában hullt az eső, s e sorok írásával (szombaton délnél) sincs derülethez kilytár.

Karácsony és újév. Az ajándékosztások eme két várva várt ünnepe mihamar elérkezik. Telve vannak divatár-üzleteink kirakatai különféle szebbnél szebb csepecs-becsékekkel. Ezen díszes kirakatok között, minden évben, most is a legtöbb szemlelője van a valóban fővárosias modorban, gazdagon kiállított Frischer Ignácéknak, kinek különösen lapunk mai számában közzétett magán-hirdetése is fölhiívjuk t. olvasóink becses figyelmét.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál, a torok- és légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatása mellspasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő- és széküldési raktár: **Egger A. és fia!** Nádor-gyógyszertára Budapest, Váci körút 17. 268 5—30.

Fogorvosi rendelés B-Gyarmaton. Med. dr. Stein Armin orvos-sebész-tudor a Kossuth-utczában lévő lakásán ezentúl fogbetegek részére is rendel. Foghúzás kívánatra előzetes érzéstelenítés mellett. Fogtömés (cement-, amalgam-, arany plomba) a foggyógyászat jelenlegi tudományos nívóján, a modern fogtechnika eszközeivel. Mindennemű fogbetegek.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása). Vörös lóhere 35—45 frt Luczerna 38—46 frt Bal-tacsim 10—10.50 frt Tavaszai búkköny 5.75—6.50 frt.

A közönség köréből.)

Pajor István kir. tanácsos urtól vettük a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő úr!

Élénk humorral figurázott ki engem a «Honti Lapok» november 26-iki számában e lapnak «Fagyos Szent» írói név alatt ismeretes, elmes munkatársa, azért, hogy mig két év előtt Scitovszky János tíz éves alispánása alkalmára, ezen férfit kiemelő költeményt irtam,

*) Erovatlan közlötökért a felelősség a beküldő terheli. Szerk.

most, midőn újra-megválasztásáról van szó, még sem vagyok az ő pártján.

A tisztelt kritikus urnak eme nagy megütközésére beküldtem rövid nyilatkozatomat a «Honti Lapoknak», mely ott a folyó hó 3-iki számban meg is jelent.

Mintfogya azonban ez a dolog a nógrád-megyei közönséget még közelebből érinti, mint a hontit, szabadjon e részben az ellenem felbuzdult urnak azzal a felvilágosítással szolgálom: hogy akkor (két év előtt) nem volt e megyében politikai elvharcs, mint most van, mely a feleket, — meg ha ezek egymás iránt kölcsönös megbecsülés-el viseltetnek is, — politikai pártfogolás tekintetében egymástól, legalább a tisztválasztás befejeztéig, szükségképen elválasztja. Hiszen már Horácz lehetetlennek mondá azt, hogy:

«Mitibus coeant immitia»: és hogy:

«Serpentes avibus geminentur, tigris agni.» Tisztelettel:

Pajor István.

MENETREND

Érvényes 1895. évi október hó 1-től.

V. m.	V. m.	V. m.	Állomások	V. m.	V. m.	V. m.
930	730	280	ind. Budapestről	800	1212	748
515	900	400	» Párk.-Nána erk.	744	1155	732
602	917	417	» Köhid-Gyarmat	731	1142	719
617	932	432	» Kéménd	720	1131	708
629	944	444	» Bény	707	1118	695
641	956	456	» Csata	652	1108	645
653	1009	502	» Zalaba	640	1053	633
706	1022	515	» Ipoly-Pásztó	621	1038	617
725	1042	531	» Bél	612	1022	608
734	1052	540	» Szakálos	602	1011	592
751	1109	596	» Visk	548	952	531
808	1124	611	» Ipolyság	522	931	510
840	1151	637	» Drégely-Palánk	456	905	446
903	1212	698	» Ipoly-Vecse	448	850	439
915	1224	710	» Dejtár	427	831	417
931	1245	727	» B. Gyarmat ind.	400	810	350
958	109	751	» Budapestre	1033	150	915

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli óra 59 percig terjedő éjjeli idő a perczek aláhúzásával van megjelölve. — Bél és Ipoly-Vecse feltételes megállóhely.

Placzi gabonaárak.

1895. december 2.

Buza	6—	6-20	Kukoricza	4—	4-20
Rozs	5-60	5-80	Bab	7—	8—
Árpa	5—	6—	Lencse	3—	6—
Zab	5—	5-70	Lednek	5—	5-20

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

411—1895. sz.

303. 1—1.

Árverési hirdmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti keresk. és váltó kir. törvény-

szék 1894. évi 85707. számú végzése következtében Dr. Berger Rezső ügyvéd által képviselt Drösztler Károly javára Veres Lajos ellen 39 frt 71 kr + s. ár. erejéig 1894. évi nov. 28-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 720 frtra becsült szobabutorok, gazdasági eszközök és üszöböl álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sziráki kir. bíróság 2944/95. számú végzése folytán 39 frt 71 kr tőkekövetelés, ennek 1894. évi aug. hó 1. napjától járó 6%, kamat és eddig összesen 21 frt 49 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kutassón, alperes lakásán leendő eszközzésére 1895. évi decz. hó 19. napjának d.-e. 11 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek hecsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Szirákon, 1895. évi december hó 3.

Simonyi S. Gyula. kir. bír. végrehajtó.

K

önnyű jövedelmező

KERESÉT

esetleges beállítás mindenki számára, ki tör. nyomon engedélyezett vállalkozást és szorgalmasan elvégzi a feladatot, foglalkozni akar. Ajánlatok

FUCHS H.

váltóházakhoz Budapest, Kocsakémi-t. 1. lételek. Alapítva 1866.

Alkalom!

Karácsony- és újévi ajándékoknak olcsó áron való beszerzésére.

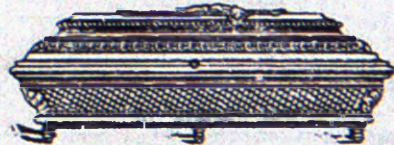
Himmler Mór

vászon-, divat-, posztó- és rövidárak-kereskedésében, a meddig a készlet tart. Dupla-széles téli ruhakelmék 25 krtól feljebb; 125 cm. széles finom ruhakelmék, bámulatos olcsó áron. Valódi Cosmanosi mosó tolok, eredeti gyári áron alól. Ugyiszintén chiffon, vásznak, kanavások, terítékek a leghiresebb gyárosoktól, különös olcsó áron.

Minták a nagy forgalom miatt nem küldhetők.

Ugyanott kaphatók:

temetkezési cikkek, u. m.: érczkoporsók, szemfüdek, sarkoszorok, gyászkelemék a leg-305. 2—3. jutányosabb áron.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom direct Sanghaiból hozott, kitűnő minőségű theákat, ugyiszintén direct Londonból hozott kitűnő rumokat, melyek zamatos voltuknál fogva a legmagasabb igényeket kielégítik. — **Kávék,** melyeknél az idej termés kedvezett, igen szép választékban. — Czukor, rizs, hengermalmi liszt, erdélyi diók, boszniai szilva és szilva-iz, méz, mák, citron, narancs, mazsola, mandola, malaga-szőlő, datolya, tea-sütemény, különféle sajtok és halak, mely árakat a közeledő karácsonyi ünnepekre, mint igen lesszállított áron. — Pezsgőket, pecsenye-, asztali-, fehér- és vörösborkokat, cognacokat, liköröket, különösen altrater és india nerezeti liköröket, melyeket mint tisztán gyógyfűvekből készültéket az egészség fentartására igen melegen ajánlom. — Nagy-szombati sonka nyersen és naponta frissen főzve, szegedi tormás-virsliket, parizsit és szegedi-kolbászt, hetenként vasárnap és hétfői napokon. — Továbbá mindennemű fűszer-, festék-, gyarmat- és csemege-árakat a legjutányosabb napi árakon és pontos kiszolgálattal mellett. — Karácsonyfát díszítő tárgyak és czukorkák nagy választékban

Kelt B-Gyarmaton, deczeimber hó.

Mély tisztelettel:

HUMMER MIHÁLY,

Jó kályha a házban fűdolog!

Alulirott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házánál a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minélfogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek- és alakokban, avagy bármi más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

Pencs Ferencz, kályhámester.

000 8—11

➡ Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik. ⬅

2577—1895. kb. szám.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

A budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 78760. számú intézkedéssel Bende Gyula, Bende Gyuláné és Ritter Péter nándori birtokosok ellen: a nándori határban fekvő s a nógrádvármegyei h.é. vasut kiépítéséhez szükségelt földterületre nézve, az 1881: XLI. t.-cz értelmében elrendelt kisajátítási eljárásához kiküldött bizottság tárgyalásának határidejéül, Nándor község házában kijelölt összejeveteli helylyel f. évi december 28-ik napjának, reggeli 10 órája tűzetett ki, oly figyelmeztetéssel, hogy a Nándor község házában közszemlére kitenni rendelt kisajátítási tervrajzot és összeírását, a tárgyalást megelőző 15 napon keresztül az érdekelt felek megtekinthetik s a kiküldött bizottság a kisajátítási terv felett akkor is határoz a tárgyaláson, ha az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.

B.-Gyarmat, 1895. december 3.

Rudnay Béla
főispán, elnök.

301. 1—3.

Kerestetik

egy gazdatiszt vagy egy ügyes paraszt-gazda, a ki irni és olvasni tud — Felvilágosítás kapható **Eben-führer** Lajos kereskedésében, Balassa-Gyarmaton.

300. 1—2.

➡ Állami, valamint vármegyei kösterhek kivételéhez, beszédéséhez több vármegye jegyzői kara által czél-szerűnek, könnyen kezelhetőnek talált **Adókönyvecskék**, nemkülönbön mindennemű **községi és körjegyzői nyomtatványok** nagy raktára. ⬅

A „BALASSA-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG”

(Ezelőtt: Kék László-féle nyomda. Alapított 1855-ben)

ajánlja a n.-érd. közönségnek a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő, gyorsgépekkel ellátott, a legdivatosabb betű-nemekkel, körzetekkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDAIÁT

MINDENNEMŰ

NYOMTATVÁNYOK, úgy mint: **kötetekre terjedő művek, füzetek**, hetenként vagy havonként megjelenő **szépirodalmi, politikai és vegyestartalmú közlönyök, röpiratok, üzleti kimutatások, ár- és árujegyzékek, üzleti könyvek, számlák, táblázatok** bármily nagyságban, **színes vagy fekete vonalzással, étlapok, körlevelek, falragaszok, menyegzői és bál meghívók, gyászjelentések és részvétiratok, egyházi, katonai és törvénykezési nyomtatványok, üzleti levélpapír és borítékok, név- és üzleti jegyek, palaczk-czimek stb.**, gyors, pontos, hibátlan és **jutányos áron** való elkészítésére.

A társaságot képviseli: **DARVAI ÁRMIN**, könyv- és papírkereskedő Balassa-Gyarmaton.

József főherceg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp azász Coburg-Gothai herceg ő kir. fensége szállítója.

Bürogyűzelm: **Gottschlig Budapest.**

Telefon 57 — 56.

GOTTSCHLIG

tea, rum és cognac-
nagykereskedő

AGOSTON BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV. Váci-utca 6. szám „a Mandarinhoz”
a Városháza mellett.

VI., Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera átellenében.

V., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán a „Japán nőhöz.”

KIVITELI PINCEKÉ:

X., Kőbánya, Fűzér-utca 9. szám.

Bizom. raktár: 5—10

Balassa-Gyarmaton:

Szommer Károly úrnál.

Közvetlen behozatalú valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica-, braziliai és Cuba-romok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagolások és palackokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Bevásárlás részletfizetésre is
eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp. aszt. és sztergályos bútorraktára B-Gyarmat,
a KÖSSUTH-utczában.

Ajánlja dúsan felszerelt, jutányos árú rak-
tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű,
különféle fa- és kárpitos bútorköbökben úgy egyen-
ként, mint szalonok, szobák, vendéglők és egyélti
helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús válasz-
ték olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű,
tetszetős fal-, táj- és egyéb ábrázató képekben,
fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekköcsik, nemkülönben mindennemű
és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Videki megrendelések pontosan és lehetőleg gyor-
san teljesíttetnek. Egy jó házból való finasztalos tanácsot azonnal felvételik.
52—27 131.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Kedvező vásárlás folytán karácsonyi és újévi ajándékokul a legalkal-
masabb, gyári áron jóval aluli diszmutárgyak, felárú gyermekjátékok
legnagyobb raktára. 302 1—4.

Frischer Ignác

férfi- és női divatárú-üzlete B-Gyarmaton, fő-utca, Áninger-ház.

Gazdagon és nagy választékban fűszerrel: Halál J. C. és
Pichler J.-féle gyártmányú grácia kalapokkal; a legújabb
férfi és női divatárú czikkkel, karisbáti fél és egész
lakk- és bőrczipőkkel; dús választékú sítábotok; esőernyők-
kel; vízhatlan esőköpenyekkel; nagy választékú kézi és
utazási bőröndökkel; erős és díszes kiállítású gyermek-
köcsikkal; játékszerekkel; diszmutárgyakkal és illatszerekkel.
A téli idény alkalmára dús választékban raktáron van a
bregenzi Benger és Fial cég által szállított valódi Jäger-
féle alsó rubázati czikkkel férfiak és gyermekek számára,
nemkülönben téli sapkák hölgyek, férfiak és gyermekek
számára; karbantuk és gallérok, női, férfi és gyermek töl-
cipők kamánlik; férfi és női sár-czipők stb. stb. Gazdag
felszerelés china-észlet tárgyakból, u. m.: ezukortartók, gyümölcs- és csomaga-
tartók, erőeszűszők stb. Vadászcsizmák és vadász-táskák bő választékban.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Eladó szőlővessző.

Amerikai vessző:

Riparia portalis, sima, ezre	frt 12—	gyökeres	frt 24—
Solonis	" " 12—	" "	" 24—
Jaquez és Jorkmadeira	" " 6—	" "	" 12—

Ojtványok:

Riparia vagy Solonisra ojtott gyökeres ezre	frt 125—
Jaquez vagy Jorkmadeira	" " 110—

Részletes árjegyzék kívánatra küldetük.

288 2—5

Beyer Károly, földbirtokos
Csálár, p. Nógrád-Ludány.

Királysörfőző

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelellettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör-gyártmányai-
nak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok-, Király-, Márcziusi, Korona- és
Bajorsör

elnevezéssel **hordókban** és **palaczkokban** hozza
294 2—6 forgalomba.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Királysörfőző

Villányi asztali borokat

valódiságáért kezeskedve, vasuton hordókban 60 literiől kezdve
hordók bérmentve visszavételnek.

	Literje
Fehér új bor fejtvé	18—20 kr.
Siller új és ó-bor	16—18 "
Fehér ó-bor	20—24 "
Vörös ó-bor	22—26 "

továbbá finomabb fajú pecsenye-borok, cognac, törköly, sepi-pá-
linka, szilvórium és aszaborok külön árjegyzék szerint, melyet ki-
vánatra küldünk, megrendelhető a

Váradi-féle pinczegazdaságból
Villányon (Baranyamegye).

293 2—2

Szolid ügynökök felvételnek.

Szabad kézből eladó!

B-Gyarmaton, az óváros-utczában lévő 123.
számu épület, mely a legjobb építési berende-
zéssel és terjedelmes, jól termő kerttel bir és
bérházul három család részére igen alkalmas,
szabad kézből igen előnyös feltételek mellett
eladó. — Bővebbet a kiadóhivatal.

290 2—3